

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Український центр наукової медичної інформації
та патентно-ліцензійної роботи
(Укрмедпатентінформ)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

ПРО НОВОВВЕДЕННЯ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

№ 30-2017

Випуск _____ з проблеми
«Гігієна навколишнього середовища»
Підстава: Рішення ПК
«Гігієна навколишнього середовища»
Протокол № ___ від «___» _____ 201__ р.

УПРАВЛІННЮ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ОБЛАСНИХ ТА КИЇВСЬКОЇ МІСЬКИХ
ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

ЗАВІДУВАЧАМ НАУКОВО-
ДОСЛІДНИХ ЛАБОРАТОРІЙ ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

ВИЗНАЧЕННЯ ТА АНАЛІЗ КОМПЛЕКСУ ІНФОРМАТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ ФОРМУВАННЯ СТАНУ ДИТЯЧОГО ЗДОРОВ'Я

УСТАНОВИ – РОЗРОБНИКИ:

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ
ГІГІЄНИ ТА МЕДИЧНОЇ ЕКОЛОГІЇ
ім. О.М. МАРЗЄВА НАМН УКРАЇНИ

АВТОРИ:

д.б.н., проф. АНТОМОНОВ М.Ю.,
д.б.н. БЕРДНИК О.В.,
ПАШИНСЬКА С.Л.

УКРМЕДПАТЕНТІНФОРМ
МОЗ УКРАЇНИ

м. Київ

Суть впровадження: алгоритм визначення та аналізу комплексу інформативних показників формування стану дитячого здоров'я.

Пропонується для впровадження в роботу управлінь Держпродспоживслужби України, навчально-виховних, оздоровчих та лікувально-профілактичних закладів педіатричного профілю, фахівцям з психології та педагогіки.

Екологічні фактори довкілля є вагомим чинником впливу на формування дитячого здоров'я. Крім того, організм дитини є складною біосистемою, яка постійно взаємодіє з природою і суспільством. Тож неможливо оцінити стан здоров'я дітей без врахування медико-біологічних та соціально-гігієнічних факторів впливу.

У даному дослідженні об'єктом спостереження були обрані контингенти дітей старшого дошкільного віку, які відвідують чотири дошкільних навчальних заклади (ДНЗ) м. Києва, що знаходяться в різних екологічних умовах. Оцінка фізичного стану формувалась за даними з первинних медичних документів. З метою виявлення факторів, що впливають на формування дитячого здоров'я у досліджуваних дошкільних закладах було проведено анкетування батьків. Одержаний інформаційний масив поділено на декілька блоків: показники стану здоров'я; медико-біологічні чинники; показники, що визначають спосіб життя; самооцінка фізичного та психічного станів дитини. Обробка та аналіз масиву даних по кожному з блоків, крім самооцінки фізичного та психічного станів дитини, здійснювались за такою схемою:

- відбір показників;
- визначення вагових коефіцієнтів показників;
- обчислення нормованих еквівалентів даних;
- розрахунок інтегральних оцінок.

Для оцінки фізичного стану відібрано антропометричні показники, дані динамометрії кистей рук, заміри артеріального тиску, частоти серцевих скорочень та результати спірометричних досліджень.

Наступний крок – визначення вагових коефіцієнтів показників стану здоров'я. Виходили з того, що вагомішими є ті параметри, що стосуються функцій життєздатності (функцій кровообігу та дихання). Вагу параметрів визначали шляхом попарного порівняння.

За даними показників обстежуваних дітей сформований масив нормованих еквівалентів, за якими розраховані інтегральні оцінки з врахуванням вагових коефіцієнтів.

Результати анкетного опитування подано у бінарній шкалі по принципу: «0» – погано, «1» – добре. Розрахунок вагових коефіцієнтів для показників, що визначають групу медико-біологічних факторів та спосіб життя, здійснюємо таким чином. Вагомішими вважатимемо фактори, які за результатом однофакторного дисперсійного аналізу виявили більш достовірний вплив на оцінювання фізичного стану за різними методиками.

Факторам, які впливають на оцінку стану здоров'я на рівні статистичної достовірності ($p \leq 0,05$), надамо три бали. Якщо вплив виявлено на рівні тенденції до статистичної достовірності, факторам надаємо два бали. Фактори, які не виявили статистично достовірного впливу, одержують один бал. Вагові коефіцієнти параметрів визначаємо шляхом попарного співвідношення балів, їх підсумовуванням по рядках та подальшим нормуванням.

На відібраних інформативних показниках будемо інтегральні оцінки із врахуванням вагових коефіцієнтів. З метою виявлення впливу медико-біологічних передумов та способу життя на формування здоров'я дітей виявляємо наявність достовірного кореляційного зв'язку між інтегральними оцінками чинників та інтегральними оцінками стану здоров'я дітей, одержаними за різними методиками (таблиця 1).

Виявлення кореляційного зв'язку між інтегральними оцінками чинників та інтегральними оцінками стану здоров'я дітей

Інтегральні оцінки стану здоров'я за різними методиками	Інтегральні оцінки за чинниками			
	медико-біологічних передумов		способу життя	
	<i>r</i>	<i>p</i>	<i>r</i>	<i>p</i>
Інтегральна оцінка за власною методикою	0,012	0,888	0,176**	0,042
Оцінка соматичного здоров'я	0,028	0,817	0,243**	0,038
Оцінка функціональних резервів	0,116	0,298	0,123	0,268
Самооцінка фізичного стану	0,292**	0,001	0,179**	0,039
Самооцінка психічного стану	0,162*	0,062	0,147*	0,091

Примітки: *r* – коефіцієнт кореляції; *p* – рівень статистичної достовірності;

* – кореляція на рівні тенденції до статистичної достовірності ($p < 0,1$);

** – кореляція статистично достовірна на рівні $p \leq 0,05$.

З таблиці видно, що найбільш статистично достовірний зв'язок спостерігається між оцінкою способу життя та оцінками стану здоров'я (крім оцінки функціональних резервів кардіореспіраторної системи).

Дисперсійний аналіз показав статистично достовірну відмінність ($p < 0,001$) рівня фізичного розвитку дітей у різних дошкільних закладах проте не виявив впливу на оцінку рівня фізичного розвитку дітей фактору «забрудненості» зон розташування ДНЗ.

Проведені дослідження показали, що спосіб життя є найбільш вагомим комплексом факторів, що впливає на формування дитячого здоров'я, а отже за допомогою здорового способу життя можна скоригувати деякі негативні наслідки впливу інших факторів.

Запропонована методика не потребує додаткового обладнання.

За додатковою інформацією з даної проблеми звертатися до авторів листа: Антомонов М.Ю., Бердник О.В., Пашинська С.Л. 02660, Київ, вул. Попудренка, 50, тел (044) 559-14-81.